

TÜRK SPOR TEŞKİLATININ HUKUKİ YAPISI

Yrd. Doç. Dr. A. Nadi GÜNAL
Dr. Erkan KÜÇÜKGÜNGÖR (*)

GİRİŞ

Günümüzde, ekonomik, siyasî, uluslararası barış ve hukukî bakımdan farklı nitelik ve fonksiyonlara sahip olan spor, çok yönlü etkileri olan toplumsal bir kurum haline gelmiş ve günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Bu niteliğiyle, gerek sporcu veya idareci olarak sporu bir meslek olarak yürüten kişilerin, gerek medya, ekonomistler ve hukukçuların spora olan ilgi ve yönelimi giderek artmaktadır.

Sporun hukukla olan ilişkisinin de diğer toplumsal kurumların hukukla olan ilişkisinden farklı olmadığını ifade etmek gerekir. Bütün toplumsal alanlarda olduğu gibi spor da belli hukukî düzenlemeler çerçevesinde yapılan ve organize edilen bir faaliyettir. Belli oyun kurallarına bağlı olarak gerçekleştirilen spor faaliyetleri, yapılan sporun türüne göre değişiklikler göstermektedir. Oyun kuralları milletlerarası spor teşkilatları tarafından belirlenmekte ve bu teşkilatlar tarafından belirlenen oyun kuralları, başka bir örneği görülmeyecek şekilde dünyanın her yerinde ülkeden ülkeye değişmeyen kurallar çerçevesinde büyük bir uyum içinde uygulanmaktadır. Ancak her devletin sporda başarıyı artırmak için bir takım prensipler dahilinde hareket etmesi ve buna bağlı olarak bir takım hukukî düzenlemelerle spora yön vermesi kaçınılmazdır. Her devletin kendi ihtiyaçları ve tercihleri çerçevesinde yapılan bu hukukî düzenlemeler, genel olarak sporcuların ve teknik adamların yetiştirilmesine, devlete ait spor kurumlarının ve spor kulüple-

(*) A.Ü. Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri.

rinin idari yapılarının ve faaliyetlerinin belli bir düzene kavuşturulmasına ilişkin olmaktadır.

Doğrudan doğruya hukukun düzenleme alanına giren sporun, özellikle Avrupa ve Amerika gibi sporun en üst düzeyde ve gelişmiş şekilde yapıldığı yerlerde, hukuken de ayrı bir incelemeye tabi tutulduğu, spora hukuk alanında da gerekli önemin verildiğini ifade etmek gerekir. Buna karşılık, sporun Türk Hukuk doktrininde Avrupa ve Amerika'daki örneklerinden farklı olarak gerekli şekilde ele alınmadığı, hukukçular tarafından ayrıntılı incelemelere tabi tutulmadığı görülmektedir.

Sporun tabi olduğu hukuki düzenlemeler, hukukun hemen hemen bütün alanlarında kendisini göstermektedir. Spor öncelikle 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Temel Haklar ve Ödevler" başlıklı ikinci kısmının 59'uncu maddesinde anayasal güvence altına alınmıştır. Bu hüküm gereğince, devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri almak, sporun kitlelere yayılmasını teşvik etmek ve başarılı sporcuları korumakla yükümlüdür. O halde sporun her şeyden önce Anayasa Hukukunun inceleme alanına girdiğini ifade etmek gerekir. İkinci olarak Türk Spora ilişkin karar ve denetim yetkilerini elinde bulunduran Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü üzerinde durulmalıdır. Başbakanlığa bağlı bir kuruluş olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tüzel kişiliğe sahip bir kamu kurumudur. Bir kamu kurumu olması sebebiyle Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, İdare Hukukunun konusunu oluşturmaktadır. Diğer yandan sporda disiplinin sağlanması amacıyla belli fiillerin suç sayılarak yetkili merciler tarafından cezalandırılması söz konusu olmakta ve bu şekilde Ceza Hukuku ile Ceza Yargılaması Hukuku sporda uygulama alanı bulmaktadır. Sporun özel hukukla olan ilişkisini de yadsımamak gerekir. Her şeyden önce sporcu ile kulüp arasında bir sözleşme yapılmakta ve sporcu ile kulüp arasındaki ilişki bu sözleşme hükümlerine göre yürütülmektedir. Bir sözleşme söz konusu olduğunda ise Borçlar Hukukunun dışında kalması düşünülemez. Yine dernek şeklinde yapılan spor kulüpleri, Medeni Hukuka spor alanında uygulama imkanı sağlamaktadır. Her ne kadar spor

kulüpleri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan bazı yönetmeliklere tabi olsalar da, bu yönetmeliklerde eksiklik bulunan hallerde Dernekler Kanunu ve Medeni Kanun'un ilgili hükümleri uygulanacaktır. Hukuki anlamda kişi olmaları sebebiyle kulüpler, işlerini yürütmek için bir takım hukuki işlemler yapmakta ve bu da hukukun her alanında sonuçlar doğuracak bir genişliğe ulaşmaktadır. Diğer yandan milletlerarası spor teşkilatlarının yapısı ve çalışma usulleri dikkate alındığında, belli ölçüde de olsa Milletlerarası Hukuk ve Devletler Özel Hukuku için içine girmektedir. (1) Özellikle milletlerarası transferlerde bir ülkede spor yapan sporcunun durumu, Vatandaşlık ve Yabancılar Hukukunu yakından ilgilendirmektedir. Bütün bunların yanında, son günlerde kulüplerin şirketleşme yolunda adım atmaya başlamaları, Ticaret Hukukunun uygulanmasını sağlamaktadır. Bu gelişim zaman içerisinde Avrupa ve Amerika'daki örneklerinde olduğu gibi, spor şirketlerinin hisse senedi ihraç etmelerine kadar gidecek yolun ilk aşamasını oluşturmaktadır.

Çalışmamızda, yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi birbirinden farklı ve ayrıntılı hukuki düzenlemelere konu olan sporun, Türk Hukukunda ne tür bir sistem içinde ele alınarak düzenlemeye bağlandığı üzerinde durulmuş, Spor Hukuku adı verilen bu yeni hukuk dalının özellikleri hakkında genel hatlarıyla bilgi verilmeye çalışılmıştır. Bu anlamda çalışmamız, Türk Sporunun hukuki ya-

-
- (1) Milletlerarası spor kuruluşlarının, Milletlerarası Hukuk anlamında bir "milletlerarası örgüt" olmadığını ifade etmek gerekir. Milletlerarası spor teşkilatları birer özel hukuk tüzel kişisidirler. Milletlerarası spor teşkilatlarının kuruluşunu ve bu teşkilatlara katılmayı sağlayan anlaşmalar da, devletler arasında yapılan anlaşmalar değildir ve sadece millerlerarası nitelik taşıyan özel hukuk kişileri tarafından yapılmaktadır. Örneğin, dünyada futbol konusunda en üst düzeyde karar alma yetkisine sahip olan FIFA (Fédération Internationale de Football Association)'nın ana tüzüğünde FIFA, İsviçre Medeni Kanunu'nun 60'ıncı maddesi gereğince kurulan bir dernek olarak nitelendirilmektedir. Ancak benzer bir statüde olan Avrupa Futbol Birliği (UEFA)'nin, Avrupa Birliği Anlaşmalarının revizyonu çerçevesinde üye devletler arasında bir "Spor Protokolü"nün yapılması hususunda çalışmalar yaptığını ifade etmek gerekir.

pısını gözler önüne serme ve bu konuda çalışma yapacaklara bir bakış açısı oluşturma amaçlarını taşımaktadır.

Türk sporuna ilişkin hukuki düzenleme yapma yetkisini tanıyan iki ayrı kanun üzerinde durmak gerekir. Bunların ilki 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, diğeri ise 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'dur. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Türk sporuna ilişkin karar ve denetim yetkilerini elinde bulunduran bir kuruluştur. Ancak futbol, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün düzenleme yapma yetkisi dışında kalmaktadır. 3813 sayılı kanun gereğince, futbolla ilgili tüm kararları alma, uygulama ve denetleme yetkisi Türkiye Futbol Federasyonu'na aittir. O halde Türk sporunun hukuki yapılanmasını, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün düzenleme yetkisine sahip olduğu spor dalları ve Türkiye Futbol Federasyonu'nun düzenleme yetkisine sahip olduğu futbol şeklinde ikiye ayırarak incelemek gerekir.

I- GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

A. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Yetki ve Faaliyet Alanı

3289 sayılı "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ile düzenlenmiş olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Türk sporuna ilişkin karar ve denetim yetkilerini elinde bulundurmaktadır. 3289 sayılı kanunun 2'inci maddesinde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri belirtilmiştir. Bu madde incelendiğinde, Türk sporuna ilişkin hemen hemen tüm düzenlemeleri yapma, kararları alma ve uygulama ile bunların denetimini yapma yetkilerinin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne ait olduğu görülmektedir.

Vatandaşın ve okul dışı gençlerin fizik, moral güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, jimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek, gençliğin boş zamanının değerlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, bilgi ve beceri kursları düzenlemek, gençlerin kötü alışkanlıklardan korunması için gerekli tedbirleri almak; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bütün öğretim kurumları-

nın yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerinin esaslarını tespit etmek, yürütmek, bu faaliyetlere ait araç, gereç ve benzeri ihtiyaçları sağlamak; okul dışı izcilik ve spor faaliyetleri ile gençlik faaliyetlerini programlamak, düzenlemek, yönetmek ve gelişmesini sağlamak, spor idarecisi, antrenör, monitör, spor elemanları ve hakemleri yetiştirmek, eğitmek, sayılarını artırmak, eğitim merkezleri kurmak; sporcu ve spor kulüpleri ile gençlik derneklerinin tescil, vize, aktarma işlemlerini yapmak; spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli usul ve esasları tayin ve tespit etmek; beden eğitimi, gençlik ve spor faaliyetleri için gerekli olan gençlik merkezleri, hostelleri, kampları ile saha, tesis ve malzemeleri yapmak, yaptırmak, işletmek ve bu tesisleri vatandaşın istifadesine sunmak; sporcu sağlığı ile ilgili tedbirleri almak, sporcu sağlık merkezleri açmak, açtırmak, işletmek, işletilmesine yardımcı olmak, sporcuların sigortalanması işlemlerini yapmak ve yaptırmak; spor müsabakalarında milletlerarası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak; futbol müsabakalarında müşterek bahis (Spor-Toto ve Spor-Loto) düzenlemek, yönetmek; beden eğitimi ve spor alanında teknik bilgi ve spora ilgiyi artıracak yayınlar yapmak, faaliyetlerde bulunmak; gençliğin boş zamanlarının değerlendirilmesi hususunda diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak; milletlerarası spor temas ve münasebetlerinde resmi merci görevi yapmak; 3289 sayılı kanuna göre tescili yapılmış bulunan spor kulüp ve kuruluşları ile spor amacını taşıyan teşekkül, sporcu ve spor elemanlarını denetlemek; başarılı sporculara ve çalıştırmalarına aynı ve nakdi yardım yapmak ve yapılmasını sağlamak, ödüllendirmek ve ilgili mevzuat ve Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak konularında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü görevli ve yetkilidir.

Ancak yukarıda da ifade etmiş olduğumuz gibi futbola ilişkin düzenleme yapma yetkisi, 3813 sayılı kanun gereğince Türkiye Futbol Federasyonu'na ait olduğu için futbol Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün yetkisi dışında kalmaktadır.

B. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilatının Yapısı

1) Genel Olarak

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Başbakanlığa bağlı (2), tüzel kişiliğe sahip bir kamu kurumudur. İdare Hukuku anlamında, hizmet yerinden yönetim kuruluşlarının bir türü olan idarî kamu kurumları (3) arasında yer alan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren gençlik ve spor faaliyetlerinin yürütülmesiyle yükümlü ve yetkili bir kuruluştur.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, bir devlet dairesi veya bakanlığın genel müdürlüğü görünümündedir. Tüzel kişiliğe sahip olmasına karşın, doğrudan doğruya Başbakanlığa bağlıdır. Genel Müdürlüğün başbakanlığa olan bağı, bir idari vaseyet ilişkisinden ibarettir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bir kamu kurumu olduğu için personeli, devlet memuru statüsündedir. Bir kamu hizmeti niteliğinde olan gençlik ve spor organizasyonlarında görevlendirilen geçici görevliler de, o organizasyonla ilgili görevlerini fiili olarak yürüttükleri süre içinde veya bu görevi ile ilgili ilişkileri sırasında kamu görevlisi sayılırlar. Ceza kanunlarının uygulanması bakımından, bu personelin işlediği suçlarla, bunlara karşı işlenen suçlar için Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, kamu kurumu niteliğinde olduğu için, taşınır ve taşınmaz bütün malları Devlet malı hükmün-

-
- (2) Yürürlüğe girdiği tarihte adı, "Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" olan 3289 sayılı kanun, daha sonra 356 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 3703 sayılı kanun ile bir takım değişikliklere uğramıştır. Bunun sonucunda, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü adını almış ve Genel Müdürlük, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı yerine Başbakanlığa bağlanmıştır. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Başbakanlıkta gençlik ve spordan sorumlu devlet bakanına bağlıdır.
- (3) ONAR, S.S.: İdare Hukukunun Umumi Esasları, C.II, İstanbul 1966, s.896-897; DURAN, L.: İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul 1982, s.196-197; GÜNDAY, M.: İdare Hukuku, Ankara 1997, s.354.

dedir. Genel Müdürlüğün bu malları ile gelirleri ve alacaklarının haczedilmesi mümkün değildir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra teşkilatından meydana gelir. Genel Müdürlük merkez teşkilâtı katma bütçeli, taşra teşkilatı ise özel bütçelidir. Merkez teşkilatı Sayıştay'ın denetimine tabi olmasına rağmen, Taşra teşkilatı Sayıştay'ın denetimine tabi değildir. Gerek merkez gerek taşra teşkilatı Devlet İhale Kanunu ve Muhasebe-i Umumiye Kanununun uygulama alanı dışında kalırlar. Nitekim Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez İhale Yönetmeliği'nde, Genel Müdürlüğün her türlü alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma ihalelerinde uygulanacak olan esas, usul ve yöntemler ayrıca belirlenmiştir. Taşra teşkilatına ait özel bütçeler, 3289 sayılı kanunun 14'üncü maddesinde belirtilen esaslar ve Genel Müdürlük direktifleriyle illerin ihtiyaçları göz önünde tutularak il müdürlükleri tarafından hazırlanır ve valiler tarafından Ekim ayı başında Genel Müdürlüğe gönderilir. Bu bütçeler genel müdürlükçe incelendikten sonra genel müdürün onayı ile yürürlüğe girer. Bütçede bölüm maddeleri arasında yapılacak aktarmalar valinin onayı ile, bölümler arasında yapılacak aktarmalar ise genel müdürün onayı ile gerçekleştirilebilir.

2) Birimleri

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere iki ayrı teşkilat içinde faaliyet göstermekte ve görevlerini yerine getirmektedir. Bu yüzden her iki teşkilatın yapısı ve özellikleri hakkında genel hatlarıyla bilgi vermek gerekir.

a) Merkez Teşkilatı

aa) Genel İdarî Yapı ve Federasyonlar

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün merkez teşkilatı içinde federasyonlar özel bir yere sahiptir. Dolayısıyla idari yapı genel olarak ele alındıktan sonra ayrıca federasyonlar üzerinde durulacaktır.

aaa) Genel İdarî Yapı

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün merkez teşkilatında, Ana Hizmet Birimleri, Danışma ve Denetim Birimleri, Yardımcı Birimler ve Bağlı Birimler bulunur.

Ana Hizmet Birimleri kanunda belirlenen başkanlıklardan oluşur. Bunlar, Spor Federasyonları Başkanlıkları, Tesisler Dairesi Başkanlığı, Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı, Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Spor Kuruluşları Dairesi Başkanlığı ve Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı'dır.

Genel Müdürlüğün Danışma ve Denetim Birimleri dört ayrı başkanlıktan oluşur. Bunlar Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı ile Spor Kontrolörleri Kurul Başkanlığı'dır.

Genel Müdürlük bünyesindeki Yardımcı Birimler ise, Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı ve Savunma Uzmanlığı'ndan ibarettir.

Son olarak Spor Toto-Loto Teşkilat Müdürlüğü'nün de Genel Müdürlüğe bağlı bir birim olduğunu ifade etmek gerekir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün başında bulunan genel müdür, kuruluşun en üst amiridir. 3289 sayılı kanun gereğince genel müdür, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün gerçekleştirdiği hizmetlerin mevzuata, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına, yıllık programlara uygun olarak yürütülmesini ve Genel Müdürlüğün faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Genel müdür, merkez ve taşra teşkilatının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir. Ayrıca 3289 sayılı kanuna göre tescili yapılmış bulunan spor kulüp ve kuruluşları ile spor amacı taşıyan teşekkülleri de denetler.

Genel müdürlükte genel müdürün işlerinde yardımcı olmak üzere, yine genel müdüre karşı sorumlu dört genel müdür yardımcısı bulunur. Bu genel müdür yardımcıları, genel müdür tarafından kendilerine verilecek iş ve hizmetleri, mevzuat hükümlerine uygun olarak genel müdür adına düzenleme ve yürütmekle görevlidir.

Genel müdür ve genel müdür yardımcıları, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 12'inci maddesinin atıf yaptığı 2451 sayılı "Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun"un 2'inci maddesi gereğince müşterek kararla atanırlar. Bunların nakilleri ve görevden alınmaları da aynı usule göre olur.

bbb) Federasyonlar

Tüm spor dalları, spor dalının özelliklerine göre bir federasyona bağlıdır. Federasyonlar, kapsamaları içindeki spor dalları ile ilgili teknik ve idari kararları alma yetkisine sahiptirler. Bir federasyon içinde sadece bir spor dalı olabileceği gibi, birden fazla spor dalı aynı federasyona bağlanabilir.

Federasyonlar, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün merkez teşkilatı içinde yer alırlar. Federasyonlar, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün merkez teşkilatı içinde "başkanlık" şeklinde örgütlenmişlerdir. Bunlar, genel müdürlüğe bağlı olup ayrı bir tüzel kişiliğe sahip değildirler.

"Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Federasyonlarının Teşkilatı, Çalışma, Görev, yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği"nin 5'inci maddesine göre federasyonların genel müdürlük bünyesindeki Merkez Danışma Kurulu kararı ile belirleneceği belirtilmektedir. Ancak 3289 sayılı kanunun 10/c ve 18'inci maddeleri gereğince federasyonların sayısının belirlenmesinde, kurulmasında ve meşgul olacakları spor dalları hakkında Merkez Danışma Kurulu sadece görüş bildirmektedir. Buna göre federasyonlar, Merkez Danışma Kurulu'nun görüşü alınarak, Gençlik ve Spor Genel Müdürü'nün teklifi üzerine Başbakan (gençlik ve spordan sorumlu devlet bakanı) tarafından tespit edilir (4).

-
- (4) Buna karşılık, yukarıda anlatılan hükümlere tabi olmayan, Türk Spor Hukuku içinde özel bir konuma sahip olan Türkiye Futbol Federasyonu, 3813 sayılı "Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun" ile kurulmuştur.

Her federasyonun başında bir federasyon başkanı bulunur. Bundan başka federasyonlar, başta Yönetim Kurulu olmak üzere, Yürütme Organı ve Danışma Organları adı verilen bir takım kurullara sahiptir.

Yönetim Kurulunun da başkanı olan federasyon başkanı, yurt içinde ve dışında kendi spor dalını temsil etmek, gerektiğinde bu yetkisini as başkan veya genel sekretere devretmek; federasyon içindeki kurulların düzenli çalışmasını sağlamak; idari ve mali konularda tahakkuk memurluğu yetki ve sorumluluğunu taşımak, gerektiğinde bu yetki ve sorumluluğunu sadece genel sekretere devretmek gibi yetkilere sahiptir. Federasyonlarda yer alan bütün kurulların görev süresi federasyon başkanının görevde bulunmasına bağlıdır. Başkanın görevden alınması veya herhangi bir nedenle ayrılması durumunda yönetim kurulu ve diğer tüm kurulların görevi sona erer.

Federasyon Yönetim Kurulu federasyonların karar organıdır. Yönetim Kurulu'nun görevleri "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Federasyonlarının Teşkilatı, Çalışma, Görev, Yetki ve Sorumlulukl Yönetmeliği" nin 13'üncü maddesinde sayılmıştır. Bunların belli başlıları üzerinde durmak gerekirse, federasyon bütçe taslağını hazırlamak; yetkisi içindeki spor dalları ile ilgili olarak gelişmeleri izlemek ve bunların uygulanmasını sağlamak; spor müsabakalarının uluslararası kurallara uygun olarak düzenlenmesini sağlamak; kulüpler arası müsabakalarla ilgili teknik uyumsuzlukları çözmek; yarışmaların düzenlenmesi için gerekli olan hakem, antrenör ve müsabaka yönetmelikleri ile ilgili önerilerde bulunmak; federasyona verilen bütçenin en iyi şekilde harcanmasını sağlamak; teknik kurulun kararları doğrultusunda milli takım antrenörlerini tespit etmek gibi görevleri federasyon yönetim kurulu yerine getirir.

Federasyonlarda yürütme organı adı verilen görevliler ise, bir genel sekreter, yeteri kadar uzman, şef, memur ve diğer görevlilerden oluşur. Bu görevliler federasyonların idari işlerini yürütmekle görevlidirler.

Federasyonun danışma kurulları, Federasyon Danışma Kurulu, Teknik Kurul, Eğitim Kurulu, Sağlık kurulu, Hukuk Kurulu, Merkez Hakem Kurulu ve federasyon başkanının gerekli gördüğü diğer kurullardan oluşur. Bu kurullardan teknik kurul, federasyonun kapsamı içindeki spor dalına ilişkin olarak federasyon yönetim kuruluna görüş bildiren bir kuruldur. Örneğin teknik kurul, o spor dalında milli takıma çağrılabilir veya milli takım antrenörlüğü yapabilecek kişiler hakkında yönetim kuruluna teklifte bulunur. Eğitim kurulu, federasyonun kapsamı içinde kalan spor dalı ile ilgili sporcu, antrenör, monitör, yönetici ve diğer elemanların yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için plan ve programlar yaparak bunları ilgili kurullara göndermek, sporcu eğitim merkezlerinin çalışmaları ile ilgili olarak yönetim kuruluna bilgi vermek gibi görevleri yerine getirir. Sağlık kurulu, federasyon kapsamındaki sporcu, hakem ve antrenörlerin sağlık kontrollerini sağlamak, sporcuların dengeli beslenmelerine ilişkin programlar hazırlamak gibi görevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Bir diğer kurul olan hukuk kurulu, federasyon başkanı ve yönetim kurulu tarafından istenecek konularda hukuki mütalaa veren bir kuruldur. Merkez hakem kurulu ise, federasyonun kapsamı içindeki spor dallarında hakemlerin yetiştirilmesi, terfilerinin yapılması, uluslararası listeye alınması uygun görülen hakemlerin tespit ve teklif edilmesi, yönetim kurulunca verilen yetkiye dayanarak müsabakaların gözlemci ve hakemlerinin tespit edilmesi gibi hakemlikle ilgili görevleri yerine getirir.

Federasyonlar kapsamları içinde yer alan spor dalları ile ilgili teknik ve idari kararları almakla yükümlü ve yetkilidirler. Federasyonlar, kapsamları içindeki, spor dalı ile ilgili olarak antrenör ve monitörlerin, yetiştirilmesini sağlamak, ülke içinde müsabakalar düzenlemek; bu müsabakalar için hakem, gözlemci ve temsilci atamak; kulüpler ve iller arasında doğabilecek teknik uyuşmazlıkları çözümlemek; uluslararası yarışmalara iştirak edecek olan takımları seçmek, seçilen takımları yarışmalara hazırlamak; yarışmaların düzenlenmesi için gerekli olan hakem, antrenör, müsabaka yönetmelik taslakları hazırlamak ve bunları Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğündeki Merkez Danışma Kurulu'na sunmak; spor disiplinine aykırı davranışta bulunan sporcu, hakem antrenör ve

yöneticileri ile spor kuruluşlarını Ceza Kurullarına sevk etmek; milli takım sporcu ve yöneticilerinin sigorta işlemlerinin yapılmasını sağlamak gibi görevleri yerine getirirler.

bb) Sürekli Kurullar

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde sürekli kurullar adı verilen bazı kurullar bulunur. Bunlar, Gençlik ve Spor Şuraları, Merkez Danışma Kurulu, Merkez Ceza Kurulu, Genel Müdürlük Ceza Kurulu ve İl Ceza Kurulu'dur. Bu kurullar dışında, genel müdürün teklifi ve başbakanın (spordan sorumlu devlet bakanının) onayı ile, gençlik ve spor faaliyetlerini düzenlemek amacıyla ihtiyaç duyulan konularda kurul teşkil edilebilir.

Danışma organı niteliğindeki gençlik ve spor şuraları, gençlik ve spor hizmetleri ile ilgili faaliyetler konusunda olmak ve dört yılda bir toplanmak üzere Başbakanlıkça ayrı ayrı düzenlenir. Bu şuraların teşkili, çalışma esas ve usulleri yönetmeliklerle ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir.

Bunun gibi ceza kurullarının kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları da yönetmeliklerle düzenlenmiştir.

Merkez Danışma Kurulu ise 3289 sayılı kanunda ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Buna göre Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bünyesindeki sürekli kurullardan bir olan Merkez Danışma Kurulu, Gençlik ve Spor Genel Müdürünün başkanlığında; ülkede spor bilgisi ve ihtisası ile tanınmış olanlar arasından Başbakan (spordan sorumlu devlet bakanı) tarafından seçilecek üç kişi ile Milli Savunma, İçişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Türkiye Spor Yazarları Derneği, Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun kendi mensupları arasından belirleyecekleri birer temsilci ve üniversitelerin sporla ilgili birimlerinin en üst yetkililerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilciden teşekkül eder. Merkez Danışma Kurulunun görevleri arasında, genel müdürlükçe hazırlanan bütçe ile federasyonlar tarafından hazırlanan plan ve programları tetkik etmek; genel müdürlükçe hazırlanan yıllık çalışma programını tetkik ve tasdik etmek; teşkilatı ilgilendiren yönetmelikleri hazırlamak; federasyon-

ların kurulması ve meşgul olacakları spor dalları hakkında görüş bildirmek; spor saha, tesis ve malzemeleri ile ilgili konularda temel prensipleri tespit etmek; genel müdürlükçe kendisine havale edilen diğer işler hakkında görüş bildirmek; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü merkez ve taşra personeli ile sporcuların sosyal güvenliğini düzenleyici tedbirler konusunda ilgili yönetmelikleri düzenleyerek görüş bildirmek sayılabilir. Merkez Danışma Kurulunun genel müdürlükçe hazırlanan yıllık çalışma raporunu tetkik ve tasdik etme ile teşkilatı ilgilendiren yönetmelikleri hazırlama konusunda verdiği kararlar kesindir. Bu kararlar sadece Başbakan (spordan sorumlu devlet bakanı) tarafından fesih veya tadil olunabilir.

b) Taşra Teşkilatı

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatı il ve ilçe müdürlüklerinden oluşur. İllerde Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, ilçelerde ise Gençlik ve Spor İlçe Müdürlükleri bulunur. Bu müdürlüklerin hizmetleri müdürler tarafından yürütülür. İllerde vali, ilçelerde kaymakam gençlik ve spor başkanıdır. Hizmetlerin yürütülmesinden dolayı il müdürü valiye, ilçe müdürü ise kaymakama karşı birinci dereceden sorumludur.

Bundan başka illerde gençlik ve spor işleriyle meşgul olmak üzere, valilerin sorumluluğu altında, o ilde uygulanmakta olan spor dallarının ilgili federasyonları ile uyumlu çalışabilmek ve bu federasyonların taşra bağlantılarını sağlayabilmek amacıyla fahri birer spor dalı temsilcisi bulunur. İl spor dalı temsilcilerinin görevleri ve atanma şekilleri, 6.12.1990 tarih ve 20717 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren bir yönetmelikle belirlenmiştir. Buna göre spor dalı temsilcisi olarak atanmak üzere, ilgili oldukları sporun içinden gelen, çevresinde sevilen sayılan ve görevlerinin niteliklerini taşıyan üç aday kulüpler tarafından belirlenir. Spor dalı temsilcilerinde Devlet Memurları Kanunu'nda aranan niteliklerin de bulunması gerekir. Belirlenen üç aday içinden biri, illerde gençlik ve spor il müdürü ile ilgili federasyon başkanının birlikte yazılı teklifi ve il başkanının (vali) onayı ile dört yıl süreyle atanır.

C. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Düzenleme Yapma Yetkisi

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 3289 sayılı kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek için, yönetmeliklerle bir takım düzenlemeler yapmaktadır. Bu yönetmelikler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ndeki sürekli kurullardan biri olan Merkez Danışma Kurulu tarafından hazırlanır. Federasyonların kurulması ve yetkilerinin belirlenmesi; sporcuların tescil, vize ve transferleri; gençlik ve spor çalışmalarında hukuka aykırı davrananlara verilecek cezalar; bütün spor müsabakalarında uygulanacak müsabaka kuralları; hakemlik şartları ve hakemlerin yetiştirilmesi; spor faaliyetlerinin denetlenmesi gibi sporla ilgili tüm alanlarda Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü yönetmelikler çıkararak düzenleme yapmaktadır.

Daha önce de ifade etmiş olduğumuz gibi futbolun, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün düzenleme yetkisi dışında kaldığını ifade etmek gerekir. 3813 sayılı "Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun" ile kurulan Türkiye Futbol Federasyonu, futbol faaliyetlerini milli ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak, geliştirmek ve Türkiye'yi futbol konusunda yurt içinde ve yurt dışında temsil etmekle görevli, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip ve özerk bir kuruluştur. Bu kanun gereğince futbol federasyonu, futbol ile ilgili tüm kararları almaya yetkilidir. O halde futbol, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün düzenleme yapma yetkisi dışında kalmaktadır.

Burada Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Türk sporuna ilişkin olarak gerçekleştirdiği temel hukukî düzenlemeler üzerinde durulacak, bunun dışında kalan düzenlemelere, çalışmanın sınırlarını aşmamak için yer verilmeyecektir (5).

(5) Türk sporunu ilgilendiren diğer hukukî düzenlemeler için bkz.: GÜNAL, A.N.; KÜÇÜKGÜNGÖR, E.: Türk Spor Hukukunun Genel Esasları ve İlgili Mevzuat, Ankara 1998.

1) Müsabaka Kurallarının ve Hakemlerle İlgili Esasların Belirlenmesi

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün yetkisi içinde yer alan, futbol dışındaki spor dallarına ilişkin müsabaka kuralları ve hakemlerle ilgili kurallar, her spor dalı için ayrı ayrı çıkarılan yönetmeliklerle belirlenmektedir. Müsabaka kurallarında, milletlerarası spor kuruluşları tarafından yapılan değişiklikler de ilgili federasyonlardan gelen talep üzerine, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından yönetmelik değişiklikleriyle gerçekleştirilmektedir.

Ancak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün yetki alanı içinde kalan basketbol ve voleybolun özel bir statüye sahip olduğunu ifade etmek gerekir. Daha önce diğer spor dallarında olduğu gibi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan müsabaka ve hakem yönetmeliklerine tâbi olan basketbol ve voleybol, 29.6.1997 tarih ve 23034 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Basketbol Yarışma, Sporcu Tescil ve Lisans, Disiplin, Hakem ve Antrenör Yönetmeliği" ve 22.5.1998 tarih ve 23349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Voleybol Yarışma, Sporcu Tescil ve Lisans, Hakem ve Antrenör Yönetmeliği" ile basketbol ve voleybol federasyonları Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından bir takım özel yetkilere sahip kılınmıştır. Bu yönetmelikler gereğince, basketbola ve voleybola ilişkin bütün müsabaka kuralları ile hakem ve antrenörlerle ilgili esaslar hakkında, Basketbol ve Voleybol Federasyonları Yönetim Kurulları talimat adı altında karar almakta ve bu talimatlar Gençlik ve Spor Genel Müdürünün onayı ile yürürlüğe girmektedir.

2) Sporcuların Tescil, Vize ve Transfer İşlemlerinin Düzenlenmesi

Spor yarışmalarına katılmak isteyen sporcuların uymaları gereken usul ve esaslar, "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Sporcu Lisans, Tescil, Vize ve Transfer Yönetmeliği"nde (RG. 7.8.1998/23426) düzenlenmiştir. Bu yönetmelikle birlikte her federasyon, faaliyet gösterdiği spor dallarında yarışmalara katılacak sporcuların

tescilli ile lisans, vize ve transfer işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisine sahip kılınmıştır.(6)

Bu yönetmeliğe göre, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü teşkilatı tarafından düzenlenen veya organizasyonununa izin verilen yarışmalara katılacak sporcuların sporcu lisans belgesini almaları ve bu lisanslarını her yıl vize ettirmeleri zorunludur. Her spor dalı için ayrı lisans düzenlenir. Bir sporcu aynı spor dalında olmamak şartıyla birden fazla kulübün sporcusu olabileceği gibi, hem kulübe bağlı hem de ferdî lisanslı olabilir.

Spor federasyonlarının faaliyet gösterdikleri spor dallarında yarışmalara katılacak sporcuların lisans, tescil, vize ve transfer işlemleriyle ilgili usul ve esaslar, spor dallarının özellikleri de dikkate alınmak suretiyle ilgili federasyonlarca hazırlanacak talimatlarla belirlenir. Federasyonların hazırlayacağı "sporcusu lisans, tescil, vize ve transfer talimatı" genel müdürlük onayından sonra yürürlüğe girer.

Federasyonlar tarafından hazırlanan bu talimatlarda, ilgili spor dallarının özellikleri yanında, lisans işlemleri ve tescil işleri ile ilgili işlemlerin nasıl yapılacağı; lisans çıkarmak için asgari kaç yaşında olunması gerektiği; vize ve sezon başlangıç tarihleri; transfer şartları ve transferlerde istenecek belgeler; yabancı uyruklu sporcuların transfer şartları; yurt dışından gelen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı sporcuların tescil ve transfer işlemleri; Silahlı Kuvvetlere katılan sporcuların uyacakları esaslar ile birleşen, isim değiştiren veya kapanan kulüplerin sporcularının uyacakları esaslara da yer verilir.

Sporcuların lisans, tescil, vize ve transfer işlemleri, federasyonların hazırladıkları talimatlar doğrultusunda belirlenen usul ve esaslara göre, yine ilgili federasyon tarafından yapılır. Federasyonlar bu hizmetlerin yürütülmesinde il müdürlükleri imkanlarından yararlanabilirler. Federasyonlar tarafından her üç ayda bir, bu

(6) Basketbol ve voleybol federasyonlarının ise bu düzenlemeleri yapma yetkilerini daha önce yukarıda adı geçen yönetmeliklerle kazanmış olduğunu ifade etmek gerekir.

işlemlere ait istatistikî bilgiler, Genel Müdürlük Bilgi İşlem Merkezinde işlenmek üzere Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığına gönderilir.

3) Sporda Disiplinin Sağlanmasına İlişkin Düzenlemeler

3289 sayılı kanunun 11'inci maddesine uygun olarak, gençlik ve spor çalışmalarında spor teşekkül ve kişileri tarafından gerçekleştirilecek disiplin ve sportmenliğe aykırı fiiller ve bunlara uygulanacak müeyyideler, kanuna ve milletlerarası teamüllere uygun olarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği" ile belirlenmiş ve bu yönetmelik, 7.1.1993 tarih ve 21458 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak her şeyden önce "Türkiye Futbol Federasyonunun Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun" gereğince, gerek amatör gerek profesyonel futbol olsun bunlara ilişkin disiplin işlerinin Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yürütüldüğünü ifade etmek gerekir. Bunun yanında basketbol dalında disiplin işlerini yürütmek, "Basketbol Yarışma, Sporcu Tescil ve Lisans, Disiplin, Hakem ve Antrenör Yönetmeliği" gereğince basketbol federasyonuna verdiği yetkiler arasında disiplin işleri bulunmamaktadır.

Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği, spor ahlakına, disiplinine sahip sağlıklı nesillerin yetişmesine yardımcı olmak, amatör spor faaliyetlerinde disiplini sağlamak için ceza kurullarının teşkili, milletlerarası esaslara ve teamüllere uygun olarak, disiplin suçu teşkil eden fiiller ile müeyyidelerinin belirlenmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Ceza yönetmeliğindeki müeyyideleri uygulamaya yetkili kurullar, yönetmeliğin 7'inci maddesinde belirlenmiştir. Bunlar, Merkez Ceza Kurulu, Genel Müdürlük Ceza Kurulu ile İl ve İlçe Ceza Kurullarıdır.

Merkez Ceza Kurulu, Gençlik ve Spor Genel Müdürü'nün teklifi ve Bakan'ın onayı ile seçilen beş yüksek okul mezunu kişiden oluşur. Merkez Ceza Kurulu'na seçilecek üyelerin, spor bilgisi, ih-

tisasi ve tarafsızlığı ile tanınmış olmaları en az üçünün Hukuk Fakültesi mezunu, birinin genel müdür tarafından seçilen bir Danışma Kurulu üyesi olması ve diğerinin ise Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun yüksek okul mezunu üyesinden meydana gelmesi şarttır. Merkez Ceza Kurulunun görevleri; Genel Müdürlük Ceza Kurulu'nun vermiş olduğu kararlara karşı yapılan itirazları incelemek ve karar vermek, Ceza kurulları'nın başkan ve üyeleri ile amatör sporların federasyon başkanları ve üyeleri hakkındaki tahkikatları yapmaktır.

Genel Müdürlük Ceza Kurulu da, genel müdürün teklifi ve Bakan'ın onayı ile seçilen, en az ikisi hukukçu, yüksek okul mezunu beş asil ve iki yüksek okul mezunu yedek üyeden oluşur. Genel Müdürlük Ceza Kurulu, İl ve İlçe Ceza Kurullarının görev kapsamı dışında kalan konularda ceza yönetmeliğindeki hükümleri uygular.

İl ve İlçe Ceza Kurulları ise, Gençlik ve Spor İl Müdürü'nün teklifi ve Vali'nin onayı ile atanan en az iki hukukçu, yüksek okul mezunu beş asil üye ile iki yedek üyeden oluşur. İl Ceza Kurulları; hakem, gözlemci, temsilci ve spor saha komiserlerinin suçları dışındaki, aynı ile bağlı teşekkül ve kişilerin, amatör spor yarışmalarına ilişkin fiillerinin tahkikatını yapıp sonuçlandırır. İlçe Ceza Kurulları ise; hakem, gözlemci, temsilci ve spor saha komiserlerinin suçları dışındaki, aynı ilçeye bağlı teşekkül ve kişilerin, amatör spor yarışmalarına ilişkin fiillerinin tahkikatını yapıp sonuçlandırır.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatının maaşlı, ücretli, fahri mensubu olanlar ve federasyonlar ile talî kurullarında, teşekküllerde faal görevli olanlar Ceza Kurullarında yer alamazlar. Yasaklara riayet etmeyen kurul üyesi istifa etmiş sayılır. İhtilaf halinde genel müdürün verdiği karar uygulanır.

Ceza Kurulları, görevlerine dahil konularda bütün cezaları vermeye yetkilidir. Ceza Kurulları, görev konuları dışındaki evrakı ilgili ceza kuruluna gönderirler. Ceza Kurulları arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını Merkez Ceza Kurulu çözer.

Ceza yönetmeliğinde öngörülen cezalar; ihtar cezası, yarışmadan men cezası, hak mahrumiyeti cezası, yarışmayı seyircisiz oy-

nama cezası, saha kapatma cezası, puan indirme cezası ve küme düşürme cezasıdır. Yönetmelikte, cezanın azaltılması veya artırılmasına neden olan bir takım sebepler öngörülmüştür. Suçun teşebbüs derecesinde kaldığı durumlarda, tespit edilen ceza yarısı oranında indirilir. Suçun tahrik sonucu işlendiği anlaşıldığı takdirde, tayin olunan cezalar en fazla üçte birine kadar indirilir. Tahrik sonucu işlenen fiillere ait sürekli hak mahrumiyeti cezaları üç yıla çevrilir. Tahrik sebebiyle azaltmadan ayrı olarak, ceza kurullarınca teşekkül ve kişiler lehine cezayı azaltacak takdiri sebepler kabul edilirse, ceza yarısına kadar indirilir. Cezasına ait infazın tamamlandığı faal sezon içinde, cezayı veren kurulun görevine dahil olan bir suçu tekrar işleyen kişi hakkında tayin edilecek ceza, yarısı oranında artırılır. Aynı anda işlenen ve birden çok cezayı gerektiren fiiller, ayrı ayrı cezalandırılıp birlikte hükme bağlanır. Yarışmalardan men ve hak mahrumiyeti cezasını gerektiren suçlar yabancı ülkede işlendiği takdirde, tayin edilecek cezalar bir kat artırılır.

Yönetmelikte tahkikat ve ceza zamanaşımına ilişkin olarak bir takım süreler öngörülmüştür. İhtar cezasını gerektiren fiillerde 3 ay, yarışmalardan men ve süreli hak mahrumiyeti cezalarını gerektiren fiillerde 1 yıl, sürekli hak mahrumiyeti cezasını gerektiren fiillerde 3 yıl geçmekle tahkikat ortadan kalkar. Tahkikat zamanaşımının başlangıcı olay günüdür. Buna karşılık, ihtar cezası 6 ay, yarışmadan süreli hak mahrumiyeti cezası 3 yıl içinde infaz edilmezse ortadan kalkar. Ceza kararlarında zamanaşımı, kararın ilgiliye tebliğ edildiği veya ceza infazının herhangi bir şekilde durduğu günden itibaren işlemeye başlar. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile Merkez ve Taşra Teşkilatının Ceza Kurullarının tahkikat ile ilgili işlemler yapması ve ceza kararı vermesi tahkikat zamanaşımını, kararın infazına dair her işlem ise ceza zamanaşımını keser.

Ceza yönetmeliğinde gençlik ve spor suçları şeklinde isimlendirilen suçlar, aynı yönetmeliğin 32-70 maddeleri arasında düzenlenmiştir. Suç sayılan fiiller ve bunlar için öngörülen cezalar bu maddelerde ayrıntılı olarak hükme bağlanmıştır. Ceza yönetmeliğinde

gençlik ve spor suçlarının altı bölüm halinde sınıflandırıldığı görülmektedir. Bunlar, teşkilata karşı işlenen suçlar, teşekküllere karşı işlenen suçlar, yöneticilere karşı işlenen suçlar, yarışmada görevlendirilen hakem, gözlemci, temsilci, saha komiseri ve sair teşkilat mensuplarına karşı işlenen suçlar, sporculara karşı işlenen suçlar ve nihayet yarışmalarda görevlendirilen hakem, gözlemci, temsilci ve saha komiserlerinin işlediği suçlardır.

Yönetmelikte, bazı durumlarda idari tedbir kararının verilebileceği öngörülmüştür. İdari tedbir, kesinleşmiş bir ceza hükmü bulunmadığı halde, teşekkülün bir spor branşındaki resmi yarışmalarını seyircisiz oynatmak, sahasını kapatmak, kişiye hak mahrumiyeti vermek veya kişiyi her türlü yarışmalardan ve yarışmaları yönetmekten yasaklamaktır. Spor branşının faal olmadığı dönemde idari tedbir konulmaz. İdari tedbir koymaya yetkili makam ve merciler ceza yönetmeliğinde sayılmıştır. Buna göre, il ve ilçe müdürleri, kendi il ve ilçe ceza kurullarının karar vermeye yetkili olduğu kişiler hakkında; federasyon başkanları veya görevlendireceği kişiler ya da genel müdürlükçe yetkili kılınan temsilcileri, kendi federasyonlarına mensup sporcular ile yarışmalarda görevli diğer kişi ve teşekkül yöneticileri ve teşekküller hakkında; tahkikat sırasında il ve ilçe ceza kurulları kendi görevlerine giren kişiler hakkında; genel müdürlük ceza kurulu ise teşekkül yöneticileri ve teşekküller hakkında idari tedbir koymaya yetkilidir. Bunların yanında, Gençlik ve Spor Genel Müdürü ile Merkez Ceza Kurulu ve Genel Müdürlük Ceza Kurulu, genel müdürlük teşkilatına bağlı teşekküller ve kişiler hakkında idari tedbir koymaya ve kaldırma yetkilidirler. Ceza kurulları, görevlerine giren konulardaki tahkikatın sonuna kadar her zaman idari tedbiri kaldırabilir, kapsamını yeniden tespit edebilirler. Ceza karşılığı olan bir fiil nedeniyle hakem tarafından oyundan çıkarılan oyuncu sezonun son yarışı hariç olmak üzere, anında, ayrıca karar alınıp tebliğ edilmesine gerek olmaksızın, o spor branşının bütün kategorilerinde idari tedbirli sayılır.

Ceza kurulları tarafından verilen kararların yürürlüğe girmesi için, bu kararların belli makamlar tarafından onaylanması gere-

kir. Kararı veren ceza kuruluna bağılı olarak, bu kararları onaylaması gereken makamlar değişiklik göstermektedir. Genel M¼d¼rl¼k Ceza Kurulu kararları, Genel M¼d¼r veya Genel M¼d¼r¼n yetki vereceği bir Genel M¼d¼r yardımcısının; İl Ceza Kurulu kararları Genęlik ve Spor İl M¼d¼r¼n¼n; İlęe Ceza Kurulu kararları ise Genęlik ve Spor İlęe M¼d¼r¼n¼n onayından sonra y¼r¼rl¼ęe girer. Adı geçen ceza k¼rullarının verdiği karar yetkili makam tarafından onaylanmayacak olursa, dosya gerekęesiyle birlikte yeniden g¼r¼ř¼lmek ¼zere kararı veren ceza kuruluna geri g¼nderilir. Ceza kurulunun ilk kararında ısrar etmesi halinde konu, bir ¼st kurula bildirilir. Merkez Ceza Kurulu¼n¼n verdiği kararlar ise, herhangi bir makamın onayına ihtiyaç duymaz. Bu kararlar kesin-dir. Ancak Merkez Ceza Kurulu kararının Genel M¼d¼rl¼k makamına intikalinden itibaren on g¼n içinde, Genel M¼d¼r verilen kararın yeniden incelenmesini, gerekęelerini belirtmek suretiyle isteyebilir. Genel M¼d¼r¼n yeniden inceleme talebinde bulunması, cezanın uygulanmasını engellemez. Merkez Ceza Kurulu¼n¼n yeniden inceleme ¼zerine vereceği karar hakkında Genel M¼d¼r yeni bir talepte bulunamaz.

Ceza kurulları tarafından verilen karar herhangi bir ceza vermeye ilişkin değilse, bu karar yetkili makamın onayı ile kesinleşir ve bu karara itiraz edilemez. Benzer şekilde, ceza kurulu tarafından verilen karar bir ceza ¼ng¼rmesine rağmen bu ceza, bir ay ve daha az yarışmalardan men ve hak mahrumiyeti, altı resmi yarışma adedi ile men, bir yarışmayı seyircisiz oynama, bir saha kapatma, teřekk¼l¼n bir yarışma veya daha az cezalar ile cezalandırılması şeklinde ise karar, yetkili makam tarafından onaylandığı anda kesinleşir ve karara itiraz edilemez.

Kesinleşmiş sayılan bu kararlar dışındaki ceza kurulu kararlarına karşı, kararın tebliğinden itibaren beş g¼n içinde ceza alan kişi veya bağlı olduğu spor teřekk¼l¼, teřekk¼l cezalandırılmış ise teřekk¼l başkanı itirazda bulunabilir. Ceza kurulu tarafından verilen ceza kararı, s¼rekli hak mahrumiyetine ilişkinse ilgili kişinin itiraz etmesine gerek yoktur. S¼rekli hak mahrumiyetine ilişkin ceza kararları, herhangi bir itiraza gerek olmaksızın doğrudan

doğruya Merkez Ceza Kurulu tarafından incelenir. Merkez Ceza Kurulu kararları kesindir, bu kararlara itiraz edilemez. Merkez Ceza Kurulu dışında kalan ceza kurulları tarafından verilen kararlara itiraz mercii bir üst kuruldur. İtirazı incelemeye yetkili olan bir üst kurul, evrak üzerinde inceleme yapabileceği gibi, ayrıca bilgi ve belge de isteyebilir. Ceza kararı onaylanması halinde kesinleşir. Kesinleşen karara itiraz edilemez."

II- TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU

A. Türkiye Futbol Federasyonunun Hukukî Yapısı ve Görevleri

Türkiye Futbol Federasyonu, 17.6.1992 tarih ve 3813 sayılı "Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında kanun" ile kurulmuştur. Türkiye Futbol Federasyonunun merkezi Ankara'dır. 3813 sayılı kanun, futbol faaliyetlerini millî ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak, geliştirmek ve Türkiye'yi futbol konusunda yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek üzere özel hukuk hükümlerine tâbi ve tüzel kişiliğe sahip, özerk Türkiye Futbol Federasyonunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemek amaçlarını taşımaktadır.

Türkiye Futbol Federasyonunun 3813 sayılı kanunda "özel hukuk hükümlerine tâbi ve tüzel kişiliğe sahip" olduğu ifade edilmektedir. Bu ifadeden yola çıkılarak Türkiye Futbol Federasyonunun genel idare dışında kalan bir özel hukuk tüzel kişiliğine sahip olduğu sonucuna varılabilir.(7) Buna karşılık Türkiye Futbol Federasyonunun takip eden cümlede aynı zamanda, kamu kurumlarına özgü olan bir terimle "özerk" olduğu da belirtilmektedir. Yine kanunun 31'inci maddesine göre federasyonunun bütün faaliyet ve işlemleri spordan sorumlu devlet başkanlığının gözetim ve denetimine tâbidir. Buna bağlı olarak, Türkiye Futbol Federasyonu Baş-

(7) Bununla ilgili olarak 3461 sayılı eski futbol federasyonu kanunu döneminde verilmiş bir Danıştay kararının bulunduğunu belirtmek gerekir. Danıştay, 10.D., 20.2.1991, Esas.1989, K.1991/547, Danıştay Dergisi, S.82-83, s.1005-1007.

kanlığı, Başbakanlığın ilgili kurulu olarak değerlendirilmekte ve devlet bakanları arasında görev bölüşümüne ilişkin Başbakanlık genelgelerinde Futbol Federasyonu spordan sorumlu devlet bakanlığının sorumluluğuna verilmektedir. Bütün bunlar da Türkiye Futbol Federasyonunun hukukî, idarî ve malî statüye sahip bir hizmet yerinden yönetim kuruluşu olarak kabul edildiğini göstermektedir. (8)

Bütün bunların yanında 3813 sayılı kanunun 14' üncü maddesi gereğince, Türkiye Futbol Federasyonu içinde yer alan Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler, federasyon ile hakemler, federasyon ile teknik direktör ve antrenörler, kulüpler ile teknik direktörler ve antrenörler, kulüpler ile oyuncular, kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında Yönetim Kurulunca verilecek kararlar ile disiplin kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin karar bağlama yetkisine sahiptir. Türkiye Futbol Federasyonu tarafından çıkarılan Tahkim Kurulu Talimatı'nın 13'üncü maddesine göre de tahkim kurulunun kararları kesindir. Bu kararlar, idari veya yargısal mercilerin onayına tabi olmadığı gibi, bunlara karşı idari veya yargısal mercilere de başvurulamaz (9).

Bütün bunlar dikkate alındığında, Türkiye Futbol Federasyonunun hukuki yapısının oldukça tartışmalı olduğu, bununla ilgili çok çeşitli düşüncelerin ileri sürülebileceği görülmektedir. Bu çalışmada konuyla ilgili sorunları ortaya koymak ve bir tartışma ortamı yaratmak amaçlandığından, teorik tartışmalara girilmeye-

-
- (8) Danıştay yine eski kanun döneminde vermiş olduğu bir diğer kararında, Futbol Federasyonunun özel hukuk hükümlerine tabi olduğunun hükme bağlanmış olmasının, salt bu nedenle futbol federasyonu veya federasyon bünyesindeki kurullar tarafından tesis edilen işlemlerin idari işlem olması niteliğini ortadan kaldırmayacağını belirtmektedir. Danıştay, 10.D., 17.6.1991, E.1991/1149, K.1991/2286, Danıştay Dergisi, S.84-85, s.695-697.
- (9) Tahkim Kurulu kararlarına karşı yargı yolunu kapatan bu hükmün anayasa aykırı olduğu şeklinde görüşler bulunmakla birlikte, Anayasa Mahkemesi yayın sözleşmesi ile ilgili olarak verdiği bir kararında Tahkim Kurulu'nun yetkisini tanımıştır. AMKD, S.33, 1998, s.409 vd. (T.10.6.1997, E. 1997/47, K.1997/55).

cektir. Ancak mevcut haliyle, Türkiye Futbol Federasyonunun, özel, atipik bir hukuki yapıya sahip olduğunu ifade etmek gerekir (10).

Türkiye Futbol Federasyonu, futbol faaliyetlerini yürütmek, futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlamak, bu konularda her türlü düzenlemeyi yapmak, kararlar almak ve uygulamak; millî ve milletlerarası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak ve Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda temsil etmek, yurt içi ve yurt dışı futbol faaliyetleri ile millî müsabakalar için plan, program ve benzeri her türlü düzenlemeyi yapmak ve başarılı sonuçlar sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlü ve yetkilidir.

B. Türkiye Futbol Federasyonu Teşkilatı

Türkiye Futbol Federasyonu, merkez, yurt içi ve yurt dışı teşkilatından meydana gelir.

1) Merkez Teşkilatı

Federasyonun merkezi Ankara'dadır ve merkez teşkilatı bir takım kurullardan oluşur. Bunlar genel kurul, başkanlık, yönetim kurulu, denetleme kurulu, tahkim kurulu, merkez hakem kurulu, yan kurullar ve idari birimlerdir.

a) Genel Kurul

Genel Kurul, dört yıl için seçilen A ve B grubu üyelerden oluşur. A grubu üyeler, birinci, ikinci ve üçüncü lig kulüplerinin belli esaslara göre seçecekleri temsilcilerdir. B grubu üyeler ise, Futbol Antrenörleri Derneği, Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği, Profesyonel Futbolcular Derneği, Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Futbol Adamları Derneği tarafından belli esaslara göre seçilen temsilciler ile FIFA ve UEFA icra kurullarında görev yapmış veya halen yapmaktaki olanlar, asgari bir yıl süreyle asaleten Futbol Federasyonu başkanlığı yapmış olanlardan oluşur.

(10) GÖZÜBÜYÜK, Ş.; TAN, T.: İdare Hukuku, C.I, Ankara 1998, s.301-303.

Genel kurul, Türkiye Futbol Federasyonunun en üst organı olup, iki türlü toplanabilir. Olağan genel kurul, her yıl Haziran ayının ilk haftasında toplanır. Olağan genel kurul çağrısını federasyon başkanı yapar. Buna karşılık lüzumu halinde olağanüstü genel kurul toplantısı da yapılabilir. Olağanüstü genel kurul, genel kurul üyelerinin üçte birinin veya spordan sorumlu devlet başkanının çağrısı üzerine toplanır.

Türkiye Futbol Federasyonu genel kurulu, federasyonun faaliyet programını ve bütçesini onaylamak, gerektiğinde bütçede değişiklik yapılması için yönetim kuruluna yetki vermek, yönetim kurulunu ve başkanı ibra etmek, başkanı, başkan vekillerini, yönetim kurulunu, tahkim ve denetleme kurulu ile merkez hakem kurulunu seçmek, ana statüyü yapmak ve değiştirmek, yönetim kuruluna taşınmaz alımı ve satımı için yetki vermek, denetleme kurulunca her yıl hazırlanan denetleme raporunu kabul etmek ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmekle görevli ve yetkilidir.

b) Başkanlık

Federasyonun başında bir başkan ve görevlerinde başkana yardımcı olmak üzere iki başkan vekili bulunur. Başkan ve başkan vekilleri, genel kurul toplantısında, yönetim kurulu seçiminden önce, genel kurula katılan üyelerin oy çoğunluğu ile dört yıl için seçilirler. Süresi dolan başkan ve başkan vekili yeniden seçilebilir. Gençlik ve Spor teşkilatının yönetim kademelerinde görevli olanlar, bu görevlerinden asgari bir ay önce ayrılmış olmadıkları sürece başkanlığa ve kurullara aday olamaz ve seçilemezler.

Federasyon başkanı, federasyonu temsil etmek, federasyonun bütün faaliyetlerini kanuna ve diğer mevzuata uygun olarak yürütmek, yönetim kuruluna başkanlık etmek, yönetim kurulu kararlarını uygulamak, yan kurulların kurulmasını ve adaylarını yönetim kuruluna teklif etmek, gerekli gördüğünde yan kurullara başkanlık etmek, harcamaları yapmak, gerektiğinde bu yetkisini başkan vekillerine ve genel sekreterine devretmek, acil ve zorunlu durumlarda ilk toplantıda yönetim kurulunun onayını almak şar-

tıyla yönetim kuruluna ait yetkileri kullanmak, gerektiğinde merkez hakem kurulu toplantılarına katılmak ve başkanlık etmek gibi görevleri yerine getirmekle yükümlü ve yetkilidir.

c) Yönetim Kurulu

Yönetim kurulu, başkan ve başkan vekilleri de dahil olmak üzere on beş üyeden oluşur. Bu asil üyeler dışında 12 de yedek üye bulunur. Yönetim kurulu üyeleri, belli esaslar çerçevesinde genel kurul tarafından oy çokluğuyla dört yıllığına seçilirler. Yönetim kurulu üyeliğine seçilen kulüp temsilcileri, kulüp başkanı, kulüp yönetim kurulu üyesi veya kulüpte ücretle çalışan görevli iseler, federasyon yönetim kuruluna seçilmekle bu sıfatları sona erer.

Yönetim kurulunun görevleri, 3813 sayılı kanunun 10'unu ve Ana Statü'nün 42'inci maddesinde ayrıntılı olarak sayılmıştır. Bu görevler içinde en önemlileri, ligleri düzenlemek, müsabaka sonuçlarını tescil etmek, yarım kalan müsabakalar ile olaylı ve anlaşmalı müsabakalar hakkında karar vermek, federasyonun yurt içi ve yurt dışı teşkilatlarını kurmak, futbol ile ilgili her türlü faaliyetleri yürütmek, genel kurul toplantılarını ve bütçeyi hazırlamaktır. Yönetim kurulu, bu görevlerini yerine getirmek için gerekli gördüğü düzenlemeleri talimat adı altında yapma yetkisine sahiptir.

d) Denetleme Kurulu

Denetleme kurulu, genel kurul tarafından, yeminli mali müşavir unvanını taşımaya hakkı olanlar arasından gösterilecek adaylardan dört yıl süreyle seçilen, mali konularda uzman beş asil ve beş yedek üyeden oluşur.

Denetleme kurulu, ilk toplantısında asil üyeler arasından bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir de raportör seçer. Denetleme kurulu üyeleri görevlerini birlikte yapabilecekleri gibi, denetçilerden biri tarafından yapılacak inceleme ve araştırma sonucunda hazırlanacak rapor, denetleme kurulunun ortak raporu olarak kabul edilir. Denetleme kurulu kararlarını oy çokluğuyla alır. Karara muhalif kalan üye, karşı oy vermesinin gerekçesinin gerekçelerini belirten bir raporu genel kurula sunmak zorundadır.

Denetleme kurulu, Türkiye Futbol Federasyonunun işlemlerini mali yönden genel kurul adına denetler. Bunların mevzuata, belge ve kararlara uygun olup olmadığını tespit eder ve her yıl hazırlayacağı yıllık denetleme raporunu genel kurulun onayına sunar. Denetleme kurulu, bu denetlemelerini yerine getirirken, federasyon görevlileri, kurul üyelerine istenen belge ve bilgileri vermek zorundadırlar.

e) Tahkim Kurulu

Tahkim kurulu, dört yıl için genel kurul tarafından seçilen beş asil ve beş de yedek hukukçu üyeden oluşur. Kurul, ilk toplantısında asil üyeler arasından bir başkan, bir başkan vekili ve bir de raporör seçer. Tahkim kurulu beş üyenin bir araya gelmesiyle toplanır ve karar verir. Üyelerden mazeretli olanın yerine sıradaki yedek üye toplantıya katılır. Kararlar, katılanların çoğunluğu ile verilir.

Tahkim kurulu, görevinde bağımsızdır. Üyeler, istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça yerlerine yenisi gelemmez. Aralıksız üç toplantıya veya bir sezon süresince toplam toplantı sayısının yarısından bir fazlasına mazereti olmaksızın katılmayan üyeler çekilmiş sayılırlar.

Tahkim kurulu, federasyon ile kulüpler, federasyon ile hakemler, federasyon ile teknik direktör ve antrenörler, kulüpler ile teknik direktör ve antrenörler, kulüpler ile oyuncular, kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında yönetim kurulunca verilen kararlar ile disiplin kurulu kararlarını ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin karara bağlar. Tahkim kurulu kararları, idarî veya yargısal mercilerin onayına tabî olmadığı gibi, bu kararlara karşı idarî ve yargısal mercilere de başvurulamaz. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun kararların açıklanması, maddî hataların düzeltilmesi ve yargılanmanın yenilenmesi hakkındaki hükümleri saklıdır. Görüldüğü gibi tahkim kurulu, futbolu ilgilendiren tüm uyuşmazlıklarla ilgili olarak kesin ve son kararı alma yetkisine sahip bir kuruldur. Yukarıda da ifade etmiş olduğumuz gibi, Anayasa Mahkemesi yayın sözleşmesine ilişkin olarak vermiş

olduğu bir kararında Tahkim Kurulu'nun, futbolla ilgili konularda kesin ve son kararı alma yetkisine sahip bir kurul olduğunu ifade etmiştir (11).

Tahkim kuruluna başvuru veya itiraz süresi, kararın yazılı bildirimini veya yazılı bildirim hükmündeki duyuruyu izleyen on gündür.

Tahkim kurulu, kendisine intikal eden konular hakkında ilgililerden görüş, bilgi, belge isteyebilir ve diğer delilleri toplayabilir. Gerekli gördüğü durumlarda ilgilileri davet ederek dinleyebilir.

Tahkim kuruluna başvuru, icra ve infazı durdurmaz. Ancak kurul, fevkalade ivedi durumlarda, ilgilinin talepte bulunması şartıyla, başvuru veya itiraz konusu kararda açıkça hukuka aykırılık bulunması halinde veya yargılamanın seyrini dikkate alarak durdurma kararı verebilir.

Tahkim kurulu, 3813 sayılı kanun ve ana statü hükümleri, FIFA ve UEFA kuralları ve yargılamaya ilişkin kanunların ilgili hükümleri ile diğer talimatların bu talimata aykırı olmayan hükümlerini esas alarak adalet ve nasafet esasları çerçevesinde karar verir. Tahkim kurulu, başvuru veya itirazın kısmen veya tamamen kabulüne veya reddine ya da başvuru veya itiraz konusu kararın değiştirilerek karara bağlanmasına hükmedebilir.

Tahkim kurulu kararlarının, Türkiye Futbol Federasyonu tarafından derhal uygulanması gerekir.

f) Merkez Hakem Kurulu

Merkez hakem kurulu, en az üçü FIFA kokartlı olmak üzere genel kurul tarafından dört yıl süre için seçilen faal olmayan dokuz asil ve dokuz yedek üyeden oluşur. Merkez hakem kurulu ilk toplantısında kendi asil üyeleri arasından bir başkan, bir başkan vekili, bir raportör ile çalışmalarını yürütecek komiteler için bir hakem atama alt komisyonu başkanı, bir gözlemci alt komisyonu başkanı ve bir de eğitim planlama alt komisyonu başkanı seçer.

(11) AMKD, S.33, 1998, s.409 vd. (T.10.6.1997, E. 1997/47, K. 1997/55).

Federasyon başkanı gerekli gördüğü durumlarda merkez hakem kurulu toplantısına katılabilir ve kurula başkanlık edebilir.

Merkez hakem kurulunun görev ve yetkileri, Türkiye Futbol Federasyonu yönetim kurulu tarafından çıkarılan "Türkiye Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu Teşkilatlanma, Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile İlgili Talimat" ta ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Genel olarak ifade etmek gerekirse, merkez hakem kurulu, futbol takımlarının yapacakları resmî ve özel futbol müsabakalarının yönetimini ve bu müsabakalarla ilgili futbol oyun kuralları açısından teknik anlaşmazlıkların çözülmesini sağlar. İl ve İlçe hakem kurullarını kurar. Hakemlerin ve gözlemcilerin eğitilmesini sağlar. Bunların klasmanlara ayrılması, yükselme, düşme şartlarını ve esaslarını düzenler.

Merkez hakem kurulu kararlarından hukukî sonuçlar doğurabilecek ve tahkim kuruluna intikal ettirilebilecek olanlar, Türkiye Futbol Federasyonu yönetim kurulunun onayına tâbidir.

g) Yan Kurullar

Türkiye Futbol Federasyonu başkanı, yönetim kurulunun da onayını almak şartıyla federasyonun faaliyet ve işlemlerinin yürütülmesi için gerekli olan yan kurullar kurabilir. Bunlar arasında, disiplin kurulu, tahkik kurulu, teftiş kurulu, sağlık kurulu, araştırma ve geliştirme kurulu, mali danışma kurulu, hukuk kurulu, dış ilişkiler kurulu, profesyonel işler kurulu ve amatör işler kurulu sayılabilir. Bu kurulların üye sayısı, kurulun göreceği hizmetin aksamadan yürütülmesi amacı göz önünde bulundurularak belirlenir.

Yan kurullar, kendi çalışma ve ihtisas alanlarına giren konularda, gerek federasyonca kendilerine verilen gerek çalışma esaslarında belirlenen görevler hakkındaki görüş, öneri ve raporlarını Türkiye Futbol Federasyonu başkanına verirler. Bu kurulların görüş, öneri ve raporları danışma niteliğinde olup, niteliğine göre federasyon başkanı veya yönetim kurul tarafından onaylandığı takdirde uygulanabilir.

h) İdarî Birimler

İdari birimler, federasyonun bütün işlemlerinin yürütülmesini sağlamak, yönetim kurulunca alınacak kararları uygulamak ve başkan tarafından verilecek görevleri yerine getirmek üzere bir genel sekreter, yeteri kadar genel sekreter yardımcısı, danışmanlar, teknik yönetici ve öğreticiler ile diğer idarî ve teknik personelden oluşur.

Genel sekreter, idarî birimlerin amiridir ve federasyonun bütün işlemlerini yürütür. Genel sekreter, yönetim kurulu tarafından alınan kararları uygulamak, başkan tarafından verilen görevleri yerine getirmek, kurul kararına ihtiyaç gösteren konuları yönetim kuruluna intikal ettirmek, federasyonun merkez, yurtiçi ve yurtdışı teşkilatındaki çalışmaların mevzuata uygun şekilde yürütülmesini sağlamak, federasyonda görevli personelin yönetim kurulunca belirlenecek esaslara göre çalışmalarını ve özlük işlerini düzenlemek ve federasyonla ilgili diğer bütün işleri yerine getirmekle görevlidir.

2) Federasyonun Yurtiçi ve Yurtdışı Teşkilatı

Federasyon merkezi ile yurtiçi bağlantısını sağlamak üzere, tüm illerde fahri futbol temsilcisi ve yönetim kurulu tarafından gerekli görülen illerde yeteri kadar personelden oluşan federasyon temsilcilikleri kurulmuştur. Bu temsilciler federasyon başkanının vereceği görevleri yerine getirmek, görev alanında kalan önemli olay ve sorunları futbol federasyonuna intikal ettirmek ve görev yaptıkları bölgede futbolun gelişmesi için kendilerine düşen görevleri yapmakla yükümlüdürler.

Federasyonun yurtdışı ilişkilerini yürütmek üzere, yönetim kurulunun gerekli gördüğü ülkelerde yeteri kadar personelden oluşan federasyon temsilcilikleri kurulur. Bu yurtdışı temsilcilikleri, Türk futbol federasyonunun yurtdışında temsilini sağlamak ve yurtiçi ile yurtdışı arasında futbol ilişkisini kurmak ve geliştirmekle görevlidir.

C. Türkiye Futbol Federasyonunun Düzenleme Yapma Yetkisi

3813 sayılı kanunun 30'uncu ve "Türkiye Futbol Federasyonu'nun alışma Usul ve Esaslarına Dair Ana Statü" n n 65'inci maddesi gereğince, 3813 sayılı kanunda belirtilen federasyon teşkilatının çalışma usul ve esasları ile futbolu ilgilendiren diğ r hususlar, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından çıkarılan talimatlarla düzenlenmektedir.

Bu maddelerin verdiği yetkiye dayanan Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu, "talimat" adı altında futbolu ilgilendiren bütün alanlarda düzenlemeler yapmaktadır. Futbolda uygulanacak müsabaka kuralları, futbol kulüplerinin tescili, futbolda disiplin sağlanması, profesyonellik esasları, amatör futbolcuların tescil, vize ve transfer işlemleri, teknik yönetici ve öğreticilere ilişkin esaslar, yayınlara ilişkin kurallar, Merkez Hakem Kurulunun teşkilatlanması, çalışma prensipleri ve görevleri, Tahkim Kurulunun görevleri ve çalışma esasları, futbolda dopinge mücadele ve bunun dışında kalan futbolla ilgili bütün alanlarda Türkiye Futbol Federasyonu tarafından çıkarılan talimatlar uygulanmaktadır.